

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 421/2015-6

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. septembra 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], pre namietané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 1 S/75/2014- 5 z 24. februára 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. apríla 2015 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 1 S/75/2014-15 z 24. februára 2015.

Ako zo sťažnosti sťažovateľa vyplýva, „dňa 16. 06. 2014 bolo Úradom pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou Prešov postúpené podanie (podnet) č. 39203/2014/702PO1109/2014 52710/2014 Úradu PSK (Úradu Prešovského samosprávneho kraja, pozn.), odboru zdravotníctva, číslo 15239/2014.

Dňa 18 .08. 2014 sa sťažovateľ na Úrade PSK, odbore zdravotníctva, telefonicky informoval o stave konania vo veci svojho podnetu. Pracovníčkou úradu bol informovaný, že mu bolo zaslané oznámenie o vyriešení veci úradom. Oznámil jej, že predmetné oznámenie mu nebolo doručené.

Podnetom zo dňa 18. 08. 2014, číslo 21427/2014, sa sťažovateľ opätovne obrátil na PSK, aby konal vo veci a určil mu očného lekára v súlade s § 12ods. 4 zákona č. 576/2004 o zdravotnej starostlivosti.

Dňa 6. novembra 2014 sťažovateľ predsedovi PSK ako odvolaciemu orgánu zaslal podnet č. 29302/2014, aby vykonal opatrenia proti nečinnosti odboru zdravotníctva PSK, pretože príslušný orgán nezačal konanie, hoci je na to povinný a nerozhodol. Dňa 19. 11. 2014 predseda UPSK odstúpil podnet opätovne na odbor zdravotníctva.

Oznámením zo dňa 04. 12. 2014, číslo 5066/2014/OZ-010, sťažovateľ bol upovedomený, že UPSK mu odporúča osobné stretnutie s vedúcim odborom zdravotníctva.

Vec sťažovateľ skutkovo písomne doplnil o nové skutočnosti dňa 24. novembra 2014.

Podaním zo dňa 24. 11. 2014, sťažovateľ podal na Krajský súd v Prešove návrh na konanie proti nečinnosti orgánu verejnej správy.“

Sťažovateľ vytyka krajskému súdu, ktorý sťažnosťou napadnutým uznesením návrh zamietol, že „v rozhodnutí zo dňa 24. 02. 2015 opomenul dôvody, pre ktoré bola podaná žaloba zo dňa 24. novembra 2014. Krajský súd v Prešove sa v rozhodnutí nezaoberal dôvodmi, pre ktoré vo veci nekonal Prešovský samosprávny kraj so sídlom v Prešove, nezaoberal sa, či žalovaný konal v súlade s o zákonom o správnom konaní, či žalovaný

vydal alebo mal vydať vo veci meritórne rozhodnutie v súlade so zákonom o správnom konaní.

Dôvody výrokovej časti rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sú neúplné, bez riadneho právneho odôvodnenia a právne neobstoja. Právne úvahy, ktorými sa súd riadil nie sú konzistentné a nezohľadňujú skutkový stav veci. Krajský súd v Prešove sa riadne a spravodlivo nezaoberal dôvodmi uvedenými v žalobe zo dňa 24. novembra 2014.“.

Sťažovateľ je toho názoru, že „rozhodnutím Krajského súdu v Prešove boli porušené základné práva a slobody sťažovateľa, právo na súdnu a inú ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a boli porušené ľudské práva a základné slobody podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd“.

Návrh na priznanie finančného zadosťučinenia sťažovateľ odôvodnil tým, že mu „konaním Krajského súdu v Prešove bol spôsobený nedôvodný a neúmerný zásah práv a právom chránených záujmov, ktorý pociťuje ako ujmu“.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd jeho sťažnosť prijal na ďalšie konanie a takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], občan SR, právo na súdnu a inú ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a ľudské práva a základné slobody podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd porušené boli.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Krajského súdu v Prešove zo dňa 24. 02. 2015 a vec vracia Krajskému súdu v Prešove na ďalšie konanie.

3. Sťažovateľovi priznáva finančné zadosťučinenie 1.000,-EUR, ktoré je Krajský súd v Prešove povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ako z príloh sťažnosti vyplýva, konkrétne zo zamietajúceho uznesenia krajského súdu č. k. 1S/75/2014-15 z 24. februára 2015, sťažovateľ písomným podaním z 10 júna 2014 požiadal Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, pobočku Prešov o určenie poskytovateľa zdravotnej starostlivosti, a to špecializovaného – očnému lekárovi a v súlade s § 12 ods. 4 zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zdravotnej starostlivosti“) a uloženia lekárovi povinnosti uzavrieť so sťažovateľom zmluvu o poskytovaní lekárskej starostlivosti pre účely kontroly po úraze oka. Krajský súd dospel k záveru, že *„zo všetkých vyššie citovaných ustanovení zákona č. 576/2004 Z. z. vyplýva, že odporúčanie všeobecného lekára, tzv. výmenný lístok je definovaný vyššie uvedeným ustanovením. Navrhovateľ v podaní zo dňa 10. 6. 2014 neuviedol žiadne také skutočnosti, ktoré by viedli k záveru, že nepotreboval výmenný lístok od všeobecného lekára, a takéto skutočnosti nevyplývajú ani z písomného podania navrhovateľa adresovaného predsedovi Prešovského samosprávneho kraja zo dňa 6. 11. 2014 a doplnenému podaniu zo dňa 24. 11. 2014... špecializovaná ambulatná starostlivosť, ktorá je uhrádzaná zo zdrojov verejného zdravotného poistenia, sa poskytuje na základe odporúčania všeobecného lekára, ktoré sa nevyžaduje pri poskytovaní ambulatnej špecializovanej gynekologickej starostlivosti a ambulatnej špecializovanej zubno-lekárskej starostlivosti. Rovnako sa odporúčanie všeobecného lekára nevyžaduje v prípade, ak ide o poskytnutie zdravotnej starostlivosti do 24 hodín od vzniku úrazu, alebo inej náhlej zmeny zdravotného stavu osoby a v prípade dispenzarizácie osoby, ktorej sa poskytuje zdravotná starostlivosť. Dohoda o poskytovaní všeobecnej ambulatnej starostlivosti sa uzatvára v písomnej forme najmenej na 6 mesiacov.“*

Krajský súd k tomuto záveru dospel na základe písomných podaní sťažovateľa, Prešovského samosprávneho kraja (odporcu v konaní), ako aj vyjadrení [REDAKOVANÉ] z [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] z [REDAKOVANÉ] s ohľadom na príslušné ustanovenia zákona o zdravotnej starostlivosti, ktoré v uznesení citoval a aplikoval na zistený skutkový stav.

Krajský súd „dospel k záveru, že návrh navrhovateľa nie je dôvodný, pretože zákon č. 576/2004 Z. z. neukladá odbornému lekárovi oftalmológovi uzatvoriť s pacientom dohodu o poskytovaní zdravotnej starostlivosti, a teda Prešovský samosprávny kraj ani nemal povinnosť mu určiť odborného lekára špecialistu. V súvislosti s argumentáciou odporcu, že návrh v predmetnej veci nie je prípustný, pretože navrhovateľ pred podaním návrhu na súd nevyužil opravné prostriedky, súd poukazuje na Nález Ústavného súdu SR spis. zn. III. ÚS 115/2013, 18. 7. 2013, ktorý uviedol, že ak všeobecný súd založí svoje rozhodnutie o neprípustnosti žaloby v konaní proti nečinnosti orgánu verejnej správy na dôvodoch, že účastník nevyužil dostupné prostriedky nápravy, ktoré podľa judikatúry Ústavného súdu SR a Európskeho Súdu pre ľudské práva sú neefektívne a ktoré z toho dôvodu nie je povinný využiť pred podaním žaloby podľa § 250t ods. 1 O. s. p., potom takéto rozhodnutie všeobecného súdu treba považovať za arbitrárne a tým aj porušujúce zákonné právo na súdnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie.“

Ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery

všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00).

Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1 ústavy) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach, ktoré patria do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Ústavný súd musí pri svojej rozhodovacej činnosti zohľadňovať platnú právnu úpravu v oblasti rozdelenia právomoci, a teda zohľadňovať aj založenie právomoci všeobecných súdov vo veciach správneho súdnictva podľa § 244 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“).

Vychádzajúc z týchto ustanovení Občianskeho súdneho poriadku a podstaty sťažnosti sťažovateľa podľa názoru ústavného súdu sťažnosť sťažovateľa treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03, III. ÚS 74/07).

Ústavný súd musí konštatovať, že odôvodnenie sťažnosťou napadnutého uznesenia krajského súdu je dostatočné a zrozumiteľné. Krajský súd sa riadne vecne zaoberal návrhom

navrhovateľa na ochranu proti nečinnosti orgánu verejnej správy podľa § 250t OSP, svoje rozhodnutie založil na komplexne zistenom skutkovom stave, ktorý právne posúdil na základe príslušných právnych predpisov interpretovaných v súlade s ústavou.

Pretože namietané rozhodnutie krajského súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnené, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný jeho postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru najvyššieho súdu. Nemožno teda priznať relevanciu tvrdeniu sťažovateľa, že *„dôvody výrokovej časti rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sú neúplné, bez riadneho právneho odôvodnenia a právne neobstoja“* a že *„právne úvahy, ktorými sa súd riadil nie sú konzistentné a nezohľadňujú skutkový stav veci“*, ani že sa *„Krajský súd v Prešove riadne a spravodlivo nezaoberal dôvodmi uvedenými v žalobe zo dňa 24. novembra 2014“*.

Za tejto situácie nemohlo uznesením krajského súdu č. k. 1 S/75/2014-15 z 24. februára 2014 dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy alebo práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Z uvedených dôvodov ústavný súd odmietol podľa § 25 ods. 2 druhej vety zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľa ako zjavne neopodstatnenú a vzhľadom na tento záver sa ďalšími návrhmi nezaoberal.

Pozornosti ústavného súdu neuniklo, že sťažovateľ v rozpore s § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebol v konaní pred ústavným súdom riadne zastúpený advokátom, o čom svedčí aj nepredloženie písomného splnomocnenia. Keďže však už na základe predbežného prerokovania sťažnosti bolo zrejmé, že ide o sťažnosť zjavne neopodstatnenú a že bude z tohto titulu bez ohľadu na prítomnosť advokáta v konaní odmietnutá, odstránenie tohto nedostatku ústavný súd nevyžadoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. septembra 2015